

STICHTING PLATFORM APPÈL KERK EN ISRAËL

om stem te geven aan de kerkelijke opdracht tot onopgeefbare
verbondenheid met het volk Israël

Nieuwsbrief 37, mei-juni 2024

Geachte lezer(es),

Wat kunt u in deze Nieuwsbrief verwachten:

Een verslag en de lezingen van de studiedag met als thema: *Bestaat Amalek nog? Amalek, van volk tot concept.*

Onze alternatieve Israëlnotitie als reactie op die van de PKN.

Aankondiging van de vernieuwde website Joods Christelijke Dialoog .

De vermelding van nieuwe boeken.

Een nieuw project in Israël waar we onze bijdragen aan kunnen geven.

Namens het Platform, Hans Vermeulen

Terugblik op de studiedag.

Studiedag 15 april j.l. in Bilthoven met als thema Amalek, volk of concept.

We kijken terug op een zeer geslaagde studiedag met een hoge opkomst. Beide inleiders hadden een boeiend en actueel betoog waarin voor de toehoorders veel nieuwe inzichten aangedragen werden. Rabbijn Tzvi Marx begon met een indringende vraag aan de wereld: waarom haten jullie ons? De Joden hebben zoveel in de wereld bijgedragen, kunst muziek, wetenschap. We hebben jullie Jezus gegeven. Waarom kunnen jullie ons niet bedanken? Waarna hij aan de hand van een reeks citaten uit de Bijbel, de rabbijnse traditie en actuele schrijvers toonde hoe Amalek de verpersoonlijking was van blinde Jodenhaat. Aanvankelijk als concreet volk, maar in de loop van de tijd, nadat het volk opging in andere volken, als concept, als symbool van het absolute kwaad waar Joden mee te maken kregen: Hitler, Stalin. Tot op vandaag: Hamas, Iran enz. Aan het eind van de ochtend werden in 8 aparte groepen de vragen besproken die Tzvi Marx aangereikt had. Actuele vragen, in het licht van de oorlog met Hamas, maar ook m.b.t. de christelijke houding tegenover het kwaad in een concrete gedaante.

In het middagprogramma sprak een jurist internationale betrekkingen over de internationaal rechterlijke facetten van wat momenteel in Israël en Gaza gebeurt. Waar spreken we over als we de term genocide in de mond nemen in deze context, wat wordt bedoeld met misdaden tegen de menselijkheid en klopt het juridisch om deze termen te gebruiken?

De uitgebreide boekentafel werd druk bezocht.

Hieronder de teksten aan de hand waarvan Tzvi Marx aantoonde waarom de oproep van Netanyahu aan de Israëlische soldaten: 'Herinner Amalek' geen oproep was om de Palestijnen uit te roeien. Onderaan deze teksten, vindt u de gespreksvragen waarover de groepen zich bogen.

In de links hieronder kunt u de bijdragen van beide sprekers vinden die overigens ook op onze website staan.

<https://www.appelkerkenisrael.nl/wp-content/uploads/2024/02/240415-Amalek-teksten-Tzvi.pdf>

Colofon

Leden Stuurgroep Platform
(alfabetische volgorde)

Dr. Dick van Arkel, Leusden

Ds. Marja van den Beld, Vught

Ds. Hans Vermeulen, Nieuw-Vennep

Dr. Jak Verwaal, Stiens

Drs. Kees de Vreugd,

Nijkerkerveen

Contact

E-mails:

appelkerkenisrael@ziggo.nl

info@appelkerkenisrael.nl

website:

www.appelkerkenisrael.nl

Rek.nr. NL 98 INGB

0009553726 tnv St Platform

Appel Kerk en Israël

De stichting Platform Appèl Kerk en Israël wordt door de Belastingdienst erkend als een Algemeen Nut Beogende Instelling.

Over het internationaal recht hield mr. David Hein een lezing die u kunt vinden in onderstaande link.

[DavidHein-Samenvatting bijdrage](#)

Wist u dat...

- Gaza-stad in 1995 is overgedragen aan de Palestijnse Autoriteiten.
- Israël in 2005 al zijn burgers en militairen uit de Gazastrook heeft teruggetrokken. Sindsdien staat heel Gaza onder Palestijns bestuur.
- Bij de Palestijnse verkiezingen in 2006 Hamas met een overweldigende meerderheid heeft gewonnen.
- Abbas de uitslag niet erkende. In 2007 heeft Hamas de macht gegrepen in Gaza. Sindsdien zijn er geen verkiezingen meer geweest.
- Israël vrijwillig stroom leverde aan Gaza. De Palestijnen hebben nog nooit een rekening betaald.
- Hamas tieners als kindsoldaten inzet, die vervolgens onder de “duizenden kinderen” gerekend worden die volgens Hamas claims slachtoffer zijn van Israëlische bombardementen.

Nieuw donateursproject in Israël.

Als Platform zijn we al wat langer op zoek naar een nieuw project dat Joden en Palestijnen ten goede komt en waaraan we graag, met hulp van onze achterban, financiële steun willen verlenen. Door een persoonlijk contact zijn we uitgekomen bij het voedselproject “Kulna” dat opgezet is door een docent van de Middelbare School van het Shalom Hartman Instituut in Jeruzalem. Zijn naam is [Drori Jeshua](#). Naast zijn werk als docent zamelt hij voedsel in voor allerlei doelgroepen. Elke week worden containers vol verse groenten en fruit gedoneerd, dat vervolgens door vrijwilligers wordt verdeeld en afgeleverd aan 60 families, Joden en Palestijnse Arabieren, in Oost Jeruzalem. Kwetsbare mensen die nauwelijks rond kunnen komen, ex-gevangenen die hun weg terug naar de maatschappij proberen te vinden, daklozen enz. Deze mensen ontvangen geen ondersteuning van de gemeente. Ook worden er maaltijden gekookt in zijn eigen keuken om behoeftigen op shabbat van een warme maaltijd te voorzien. Hij heeft van dit werk ook een educatief project gemaakt door zijn eigen studenten in te schakelen. Zij werken samen met Palestijnse vrijwilligers uit Oost Jeruzalem en zo heeft dit project een extra dimensie gekregen die veel verder reikt dan het voedselproject alleen, nl. onderlinge ontmoeting, dialoog en gezamenlijke positieve actie. Iets waar in deze moeilijke tijd meer dan ooit behoefte aan is.

Wij hopen op een komende landelijke dag meer van dit project te kunnen laten zien via een korte video presentatie. Maar voor nu kondigen we het vast aan. De giften zullen gewoon lopen via ons eigen banknummer. Door de persoonlijke connectie weten we 100% zeker dat uw giften onmiddellijk hun doel bereiken. Het is vrijwilligerswerk, dus er wordt niets afgeroomd. We hopen dat we via dit zinvolle project en met uw hulp nog meer mensen van voldoende voedsel en warme menselijke aandacht kunnen voorzien.

U kunt nu uw giften voor dit project storten op het rekeningnummer van het Appèl op het rekeningnummer **NL 98 INGB 0009553726 o.v.v. Voedselproject Kulna**. Veel dank voor uw bijdrage.

Nieuwe Israëlnota van de PKN.

Op 19 april 2024 bracht de Generale Synode van de PKN een nieuwe Israëlnota uit onder de titel: ***Uw Koninkrijk kome. Als pelgrims onderweg met Joden en Palestijnse christenen. Bijdrage tot bezinning en heroriëntatie en handreiking voor gesprek.***

U kunt deze nota vinden op de website van de PKN.

De vorige was de IP-nota uit 2008.

Op 22 april en 21 mei j.l. nodigde de Protestantse Raad een aantal organisaties uit werkzaam op het gebied van de Joods-christelijke relaties om met elkaar van kritisch van gedachten te wisselen over deze nieuwe conceptnota.

Drie leden van ons bestuur zijn bij deze vergadering aanwezig geweest en we hebben daar onze

kritiekpunten op deze nota kunnen zeggen. Een definitieve versie moet nog verschijnen na goedkeuring door de synode in november a.s. en we zijn benieuwd of en wat er met de inbreng van de verschillende geledingen is gedaan.

Voor ons blijft belangrijk de in de Kerkorde geformuleerde unieke relatie met het volk Israël, de waarde van het vak judaïca voor aankomende theologen/dominees en een duidelijke bijbels-theologische onderbouwing van die unieke relatie.

Wij hebben de synodeleden de volgende notitie doen toekomen voor hun gedachtebepaling bij het vaststellen van de definitieve PKN-nota:

Notitie kerk en Israël

Aangeboden door Appèl Kerk en Israël.

De Kerkorde van de Protestantse Kerk spreekt zich in Artikel I meteen uit over de verbondenheid van de kerk met Israël:

Artikel I

1. De Protestantse Kerk in Nederland is overeenkomstig haar belijden gestalte van de ene heilige apostolische en katholieke of algemene christelijke Kerk die zich, delend in de aan Israël geschonken verwachting, uitstrekt naar de komst van het Koninkrijk van God.

7. De kerk is geroepen gestalte te geven aan haar onopgeefbare verbondenheid met het volk Israël. Als Christus-belijdende geloofsgemeenschap zoekt zij het gesprek met Israël inzake het verstaan van de Heilige Schrift, in het bijzonder betreffende de komst van het Koninkrijk van God.

Het gaat dus niet om een hobby van de Protestantse Kerk, maar om een wezenlijk element van de ene heilige apostolische en katholieke Kerk. Die Kerk staat niet op zichzelf, maar deelt in de verwachting die aan Israël geschonken is. Dat is haar bron en voedingsbodem en zo beweegt zij in de tijd.

In Ordinantie 1, Artikel 2 lid 1 en 2 wordt het gesprek met Israël gestipuleerd:

1. De kerk is geroepen in al haar geledingen het gesprek met Israël te zoeken en gestalte te geven aan de verbondenheid met het volk Israël.

2. De generale synode - daarin bijgestaan door organen van de kerk die op dit terrein werkzaam zijn - heeft hierbij in het bijzonder tot taak:

- het onderzoek van de Heilige Schrift ten aanzien van de vragen met betrekking tot Israël te bevorderen,
- leiding te geven aan
- de verdieping en verbreding van het inzicht van de kerk in de weg van God met Israël en
- het gesprek met Israël,
- het inzicht in en bestrijding van antisemitisme te bevorderen,
- de gemeenten toe te rusten tot de ontmoeting met Israël,
- de aandacht voor de plaats van joodse leden van de kerk te bevorderen,
- de arbeid ten behoeve van Israël in de verschillende geledingen van de kerk te coördineren.

Hoe kan de kerk in deze tijd gestalte geven aan de roeping tot onopgeefbare verbondenheid?

Gesprek is het kernwoord in de kerkorde. In het gesprek dat de kerk zoekt zal zij eerst en vooral moeten *luisteren* naar het Jodendom. Grond voor het gesprek is de blijvende verkiezing van Israël en de trouw van God, die o.a. blijken uit het voortbestaan van Israël door alle tijden heen en vandaag ook in de terugkeer naar het land van de belofte en het herstel van een onafhankelijk volksbestaan zoals uitgedrukt in de staat Israël. De tweede grond voor het gesprek is het besef dat wij, om navolgers van Jezus te kunnen zijn, kennis dienen te hebben van de Joodse traditie.

In deze tijd dient de kerk ook het gesprek met de Joodse gemeenschap in Nederland te zoeken met de vraag: waar is nu behoefte aan? De kerk moet haar solidariteit met de Joodse gemeenschap in Nederland te allen tijde in de praktijk laten blijken.

De kerk moet ook het gesprek met Joodse partners in Israël zoeken (niet alleen met humanitaire organisaties via KiA). Daarvoor zou opnieuw een 'luisterpost' in Jeruzalem ingesteld moeten worden. Het gaat om werkelijk luisteren naar wat er in Israël gaande is. De kerk onthoudt zich daarbij van ongefundeerde en vooringenomen internationaalrechtelijke uitspraken, maar bevestigt ondubbelzinnig het bestaansrecht van de staat en het zelfbeschikkingsrecht van het Joodse volk. De kerk wijst een boycot van Israël categorisch af.

Lernen

De Bijbel is een Joods boek, geschonken aan Israël. Om haar Joodse gesprekspartner beter te leren kennen zal de kerk zich in het gesprek met Israël verdiepen in de Joodse bronnen. Dat zal ook leiden tot een dieper verstaan van haar eigen bronnen, i.c. de evangeliën en de apostolische geschriften (het 'Nieuwe Testament'). Theologische uitwisseling over het verstaan van de Schriften is noodzakelijk, ook

gezien Israëls eigen unieke relatie tot het land. Daartoe zal de kerk de bestudering van de Joodse bronnen (Tenach en Talmud) faciliteren voor voorgangers en gemeenteleden. Ook in de theologische opleidingen (zoals PThU en nascholing predikanten) behoort dit een vaste en verplichte plaats te hebben.

Antisemitisme

De kerk zoekt de publiciteit om antisemitisme in de samenleving te benoemen en te veroordelen. Plaatselijke gemeentes worden regelmatig herinnerd om zich bewust te worden van antisemitisme en dat te bestrijden. Dat heeft ook betrekking op onze manieren van Bijbeluitleg en hoe we in prediking, liturgie, catechese en vorming en toerusting spreken over Joden.

Palestijnen

De relatie van de kerk met Israël is enig in haar soort en van een andere orde dan andere relaties die de kerk heeft. Israël is de voedingsbodem van het christelijke geloof. De relatie met Israël is daarom onvervangbaar. Deze term is duidelijker dan 'onopgeefbaar verbonden'. De opdracht is om dit besef 'gestalte geven'.

Palestijnse christenen zijn oecumenische partners. Wat de kerk in art. I van de KO belijdt over de kerk, heeft dus ook op hen betrekking. Ook zij delen in de aan Israël geschonken verwachting.

Theologische uitwisseling met hen over de betekenis van deze gedeelde opdracht is noodzakelijk, gezien de eigen relatie van de Palestijnen met het land Israël.

Er moet ook gesproken worden over de positie van kerken en christelijke gemeenten in het Midden-Oosten. Zij hebben het zwaar, met name in landen als Libanon, Syrië, Jordanië, Irak, Egypte en ook in de Palestijnse gebieden. Sommige kerken zijn daardoor bijna verdwenen. Alleen in de rechtsstaat Israël groeit het aantal christenen.

Nieuwe boeken:

Lexicon Bijbels Hebreeuws & Aramees (2-delig) Woordenboek

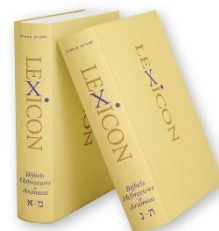
Hebreeuws-Nederlands

Auteur: Johan Murre

Uitgever: Skandalon

Prijs: € 179.00

Verschijnt op 31 mei 2024

Deuteronomium, Boek van de samenleving

Auteur: Jonathan Sacks

Uitgever: Skandalon

Prijs: € 35,99

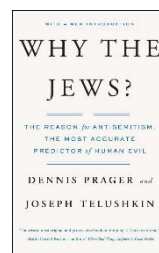
Why the Jews? The reason for antisemitism.

Auteurs: Dennis Prager en Joseph Telushkin.

Uitgever: Simon & Schuster

Prijs: € 13,99

Uitstekende analyse van de vraag waarom de Joden het object zijn van hardnekkige en universele haat in de geschiedenis.

de meest

Nieuwe website

Binnen ons land zijn verschillende groepen werkzaam op het gebied van Joden- en christendom.

Vaak elk met een eigen website en elk met eigen activiteiten.

Dat is heel mooi natuurlijk, maar het werkt ook versnipperend.

Wat zou het handig zijn om bij elkaar te kunnen zien waar wanneer welke activiteiten plaatsvinden, studiedagen, weekenden, leerhuizen enz.

Het plan ontstond om al die verschillende groepen uit te nodigen een nieuwe website op te zetten, waar een ieder die dat wil kan participeren. Het doel zou moeten zijn een platform te bieden aan hen die de relaties tussen Joden en christenen willen stimuleren en inzichten over de Joodse en christelijke tradities willen verdiepen.

Uit diverse groepen zijn mensen bijeen gaan zitten om de eerste stappen te zetten.

We mogen gebruik maken van een al bestaande naam bij velen bekend en ooit opgezet door Dick Puijsma, namelijk Joods-Christelijke Dialoog.

We willen exegetische notities blijven aanbieden van rabbijnen, predikanten en professoren, elkaar informeren over de activiteiten via toegang tot de verschillende agenda's.

Er is inmiddels een stichting opgericht met deze bekende naam: *Joods-Christelijke Dialoog*. De participanten van de stichting zijn de diverse (classicale) werkgroepen van de PKN, het platform Appèl Kerk en Israël.

Giften

Uw giften zijn voor ons werk onmisbaar. Het is allemaal vrijwilligerswerk, maar er worden natuurlijk kosten gemaakt. Helpt u s.v.p. mee om het werk van het Platform te kunnen voortzetten. Uw giften kunnen worden gestort op het rekeningnummer **NL 98 INGB 0009553726** t.n.v. St. Platform Appèl Kerk en Israël in Nieuw-Vennep met vermelding: **Gift**. De giften zijn aftrekbaar voor de inkomstenbelasting. Van de volgende mensen mochten we in de periode 1 november 2023 t/m 15 mei 2024 ontvangen: B: € 40,00; D-K: € 100,00; K-H: € 25,00; D: € 50,00; W-R: €125,00.

Allen hartelijk dank!